

V, 85^a

V, 85^a

Viertes

E r n s t h a f t e s

und

vertrauliches

B a u r e n - G e s p r ä c h

gehalten

zu S.

---

7 5 7.

Rob
tr
un
ho
ge

Jer
po

Rob
C

Jer
so
he
gr
ju
vi
ze
w
m
d
he
u

DFG

Geistliche

dm

andacht

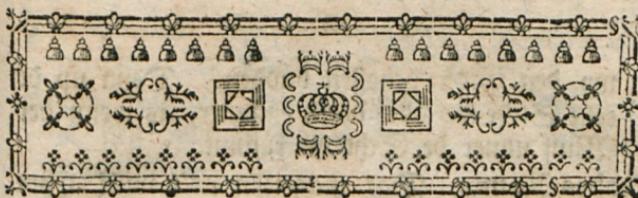
Qm. Qm.

andacht

.2. 13

Qm. Qm.

Qm. Qm.

Erster Auftritt.

Robes Ranze und Jermies.

Robes Ranze. **J**ermies, een Wördken in Ver-
truuen! Mak my keen Iks vörn U! segge my
uprichtik, hest du klaren Wien ineschent, oder
hest du dat groote Mezer een Betken to Hülpe
genoahmen.

Jermies. Een Betken kan nich schoaden! Klim-
pern hört ock met tom Handwerck.

Robes Ranze. Wu ginck et denn egentlick to?
Segge 't man he, et bliewet unner uns.

Jermies. Wy woaren unser balle noch eenmoahl
so veele as Naber Flincken syne Lüde, un wy
hadden uns nah unse olle Wiese up luuter
groote Mulhwüels gestelt, un as Flinckens Ossen-
jungens rup fladdern wullen, so schmeten wy se
vörm Dez, dat se ärscheling wedder torügge pur-
zelden. Wy woaren awers keene Narren dat
wy hinger se drin gelooopen weerent. Se hädden
mögkt ehre olle Mucken kryen, un hädden uns
awer Stock un Block torügge gefenzelt. Se
hadden so schonts broave Nibbenstäbe unner uns
utedeelt; un wen ehrer noch ezliche mehre west
weeren, so sulde es harte hollen hebben, dat

wy den Platz behollen hadde. Denn up de eene Siede lop alles dörch enanner, as wenn der Wulf unner de Schoape kummt.

Robes Ranze. Dat mag sijn as't will! Ehre nuog vört eerste, dat man nich alle geloopen sijn, un dat jy doch in so wiet den Platz behollen hebben. Et werd nu all better gahn.

Zweyter Auftritt.

Robes Ranze und Jost Elsebier.

Robes Ranze. Na! bist du all wedder hie Elsebier? brengst du wat goods?

Jost Elsebier. I we wolde wat schlimmet brennen, dat kummt woll von sulvest! Sin wy nich brave Keerls, wy hebbent Flinckens Duhn inneshuen un hebbent all een groot Fleck Goorten weggenahmen.

Robes Ranze. Wat segt den Naber Gürzen sijn Casper daerto.

Jost Elsebier. I de mackt uns allerweens Nuem, wo wy hen foahmen. Eenswiele wolde he sick tor Weere settent, awer he makte balle wedder met de Kreefte Gesellschap un áwerleet uns by nae dat ganze Gehöste.

Robes Ranze. Dat is brav!

Jost Elsebier. Nich woahr? Nu soll Naber Flinck balle to Krüze krupen? Sa! Sa! da werren wy unse Freede seen.

Robes Ranze. Dat dencke icck; assünders wo Muhme Liese eere Lüde em brav upt Leder gaen, dat sin so halve Düwels, de eenen by lebenigen Lieve upsreten!

Jost

Jost Elsebier. Proste Mahldiet! Ick mach nich
meteeten, dat Häpkens is my to fett.

Robes Ranze. Si da kummt Alex Brüsener!
lat sien wat de goods brengt, he siet recht
upgeriemt ut.

Dritter Auftritt.

Robes Ranze, Alex Brüsener, und Jost
Elsebier.

Aler Brüsener. Hey sa! sa! Nu hebben wy de
Katte im Sack.

Robes Ranze. Seit et good?

Alex Brüsener. Och! et mut gaen! Unse Alpe-
grim is schoon een groot Stücke in Naber
Flinckens Goorten drinne; un radet alle Böme
met Strunck und Steel ut, un singt un brennt
wo he hen kummt.

Robes Ranze. Och! dat is brav! awers set
sick den keener to Weere?

Alex Brüsener. I! jo! do was so een olle Meyer,
mit ehliche Ossenzjengens un Peere Knechte, de
neckte unse Lüde balle hie balle do, awers unse
Alpegrim de war nich ful, he leet flucks ehliche
breete Groawens macken, un stellte sick met syne
Lüde drinne. De olle Meyer waar awers doch
so kecke, dat he met syne Hand vull Lüde an-
stoaken kam, un unse Lüde ruter jaen wulle,
awers de hieten eem brav wellkoamen.

Robes Ranze. Musste he riet ut nehmen?

Aler Brüsener. I! dat kānen jy ju wol lichte vör-
stellen; Et woard nich lange, so waar he áwer
Berg un Doal! Un de unse Lüde kriegten, de hebs-

ben se dat Läder dächtig utgarbt, un splinter-
fasen nackig utetreckt.

Robes Ranze. Dat gestae ick! beter hadde ick't
my nich vörstellen kānen! Nu geit et van allen
Gieden! help man brav schuben, min lewe Brü-
sener, dau saß nich to fort daerby kahmen.

Aller Brüssener. Wosför sorgstu? Ick werre nich
schloopen, wenn ick trincken will.

Robes Ranze. Good! good! Ick verstae dat
Lattin schuns.

Jost Elsebier. Weet'n jy wat? lat uns noch
eens tohope drincken, ick werre ju so in eisliche
Dae nich wedder spreken.

Robes Ranze. Worümme denn?

Jost Elsebier. Ick will morgen na de Stadt gaen,
un my een nie Foderhemme kōpen, un mynen
Fils farben loaten.

Robes Ranze. Kanst du denn dat van dien
Lohn bestrieden?

Jost Elsebier. I wenn dat uck nich recken woll,
so hebbe ick schons annerweens Roath geschaft. Ick
hebb my een hüpsch Knitschilcken Pennige un
Fleddermüse sammelt. Wy hebben wacker Aep-
pel un Plumen in Maber Flincken und Maber
Gürgens Goorten geschöddelt un verköpt.

Robes Ranze. Jo jo! de Knifken verstae ick
all; et müste een schlechter Broaden sin, da
nich wat afdrippen sulde. Awers weer wird
den de Stell vertreeden?

Jost Elsebier. May Rizzebold, un de ward se
ock woll ene Wiele behullen.

Robes Ranze. Worümme denn dat?

Jost Elsebier. Ick weet et sülwost nich recht, he het
Maber Gürgen siene Lüde van dat Eleen Inselfen
runner

runner ejaet, dat se sick togeegnet un ümmer drup geangelt hebben. Dat Dink het een groot Speck-tackel in unse Huß' emackt, unse Mackens hebben em eenen groten Koocken gebackt, as he torügge kam, un wo mi recht is, so nanden se et eene Postuse, un do werren den Duwel un sine Groot-Moeder vor Schnörklichen drup un drüm rümmert. Kort üm; he häd sick dadörch so inneschoostert bi Bedder Schlau, dat he myne Stelle hebben soll.

Robes Ranze. J! Nu! lat man goot syn, dahu hest jo dien Büdelken goot espickt! vellicht het he et ock nödig?

Jost Elsebier. Jck segge jo doch man so! he brückt et frylich ock; he is noch van de lezte Kermesse esliche Täche im Kroge schüllig; un wer weet wu he suster noch Bahre angebungen häd; denn sienen Koorpumpus let he nich gern wat afgaen.

Alex Brüsener. Kümt de Rizzebold man alleene?

Jost Elsebier. Ne! Springefeld mit noch met gaen, un met eslichen van unse Lüde, un met alle Halfbuerjungens, de up Flincken schwörig sin, geradet wees nah Ostens Soorten to ylen, un de Paar Nasewieseckens, de noch drüm rümmert wancken, un Unheel aurichten, to verjaen.

Robes Ranze. Dat is schön! dat hebben wy lange schon'e wünscht.

Bierter Auftritt.

Der Wirth, Trewes und Jochen, Flinckens Knechte.

Der Wirth. J! J! wenn jy doch een Kleen Betken ehr koamen weerent! allewiele is Robes Ranze

Ranze, Jost Elsebier und Alex Brüsener weg-
egaen. De hebben recht uppeschneden, dat de
Balkens knackten.

Trewes. Jo! Jo! dat kānen se meesterlick!
Et borgt ümmer eener den annern dat groote
Mezer. Wat segten se denn.

Der Wirth. J! wenn man dat hunnerste Deel
woahr weere, so hādden se ju all lange met
Huth un Haare uppescreten.

Trewes. Ho! ho! met' en Mule! wenn't gebroa-
dene Duwen weerent! groote Werde un kleene
Feddern gaen veele up een Pund! Wer hādde
den dat grōtste Muel?

Der Wirth. Oh! se schlaen alle dree nich schlomm
by! Alvers wenn ich aſtünders Robes Ranzen
glōwen fall, so mut ju Lippelt Dummeling der-
moaten toedruncken hebbēn, dat jy vör immer
nog dran hebbēn.

Trewes. De macken ümmer ut de Mügge een Ele-
fantn, ich bin mit daerby west; und hebbe Gott
Lob ock twee Ogen. Dort eerste hadden se sich alles
hope up groote Mullhūwels hennestellt, dat se an
uns rup reecken un uns groode in de Ogen kiecken
kunden, un wenn wy man nich so een kleen Höp-
ken 'rewesen weerent; so hādden se datwahl ock
wedder Hacken Geld betoahlen füllen. Se woaren
jo all so verduht, dat se nich de Kurrasche hadden,
hinger uns drin to foamen, un dancken Gott dat
wy se mant unneschären leeten.

Jochen. Un wat segte den Alex Brüsener? wenn
de de Neese een betken begoaten hād, so kann eens
kum dat hunnerste Wort glōwen.

Der Wirth. He segte dat Apelgrim in juen Goor-
ten husede, as wenn he dat ünnerste bawen keeren
wulle.

wulle. Se hadden ju wer wet wu wiet fort
'ejaet un jue Lüde de se uppefanget, trakteerten se
as de junge Düwels.

Jochen. Dat erst un dat lezte is woahr; awers
dat brengt se schlechte Ehre. Sengen un Brennen
is keene Kunst dat kānen de Mordbrenners
oek; un met Menschen ümme gahn, as en dull
Höft Beh, üm den Vortrog werd se keens
bezieden. Wenn se uns awers so wiet 'ejaet heb-
ben, worümme loopen se denn wedder torügge as
wenn enn de Kōppe brennden? Un schmieten Thun-
stacken, Kiddel un allen Henger van sick, dat se
man recht riedut nehmen kānen? Belichte heb-
ben se dat Morgenbrod to Huſe vergeten.

Trewes. Un Jost Elsebier werd wiſſe siene veer
Pennige ock daerto gegewen hebben; de het üm-
mer dat groote Mezer in de Ficke. Dat is en
Aerbsstückgen van siene Groot-groot Eldern.

Der Wirth. Dat kānn jy lichtlick dencken.

Trewes. Hādden se man noch een kleen Wieleken
thövet, wi hādden se ock wat vertellen wullen dar-
über se dat Hartken im Lieve hādde hippeln sōllen.

Der Wirth. Dat mot wat lustiget sin! Och
seg't my et doch ock, dat ick se wat vertellen
kan wenn se wedder koamen.

Trewes. Wy hebben rechte Koater Jacht gehad,
met Springefelden, de uns ut Broder Ostens
Goorten jaen sülde! Siene Fünckskens de he by
sick hadde, saen recht schechtigt ut; de een hadde
eenen bluen Kiddel an, de annere een witten, de
dritte een funterbunten an, un de Peerefnechte
hadden groote wiede Fischersteweln, as de Bod-
derfätter an; esliche hadden lange Broatspeete,
as wenn se up de Paddenjagd gaen wulden. Eht
tom

tom Koppewaschen foam, do hadden se unbāndt groote Muler, un eglieke leeten sich goar verluden, et verlohnste sich nich de Möhe, dat se sich met uns afgåwen.

Der Wirth. Wat gilts een Dryer, ij werren se de groote Muler gestopt hebbent?

Trewes. So wat! Ij hähden ju pucklick lacht, wenn ij dat Keckelspeel met anseen hadden! So droade as man eener eene Ohrfige krigde, so löpen de annern rückut, und schregen as wenn de Hälse all half af weeren. De Peere Knechte schmeeten de groote Broatspiete, met samt de groote Steiweln tom Henger, un löpen braſ daervan as de Knewitte! Et was nich anners as wenn se recht upt Loopen uteleert weeren, se moackten glied Sprünge, as de halwe Stuwe lang.

Der Wirth. Dat mut lustick uteseen hebbent! Ij werren also woll nich veele by de Kartuse gekreken hebbent?

Trewes. Jo! jo! eglieke, de so wat upt Ingénien kriegt hebbent, oder de sick Disteln in de Benetkens treden, un sick in de Strücker verschroopen hadden.

Der Wirth. Met de hädde icf my ocf dat Drankgeld woll nich mügt deelen.

Trewes. Worümme nicht? We hädde se wollen wat to Leede doen? dat weere groot Sünnen west. Se dadēn jo so kläcklick, dat sick en Steen in de Eere hädde erbarmen mügt.

Der Wirth. Ha ha! hadden se nu dat grootsprecken vergeeten. Wenn doch alle Grootmuler met glieder Münſte betoalt würren!

Tre-

Trewes. Man Geduld! Upgeschowen is nich
upgehowen, met de Died fall ock wol Roath
daerto werren.

Fünster Auftritt.

Jermies, Muhme Tillacks, und Nickel
Hinckmar.

Jermies. Nu, Muhme Tillacks is jue Wunsch
in etropen, Schwaer Kunze un Isenbart hebben
t' war tüchtick schwöten möten, awers se sin doch
enlick befriet worren, un den sin wie all to hope
up Naber Flincken lot gegaen un hebben siene
Lüde so lange rümmert tummelt bes dat wie se
bes midden in 'en Koolsorten an dat schöne
groote Goorten-Hüs ranner trewen.

Muhme Tillacks. Ach! Frede! äwer Frede! Nu
will ick ock twee groote schöne Wasflichter
in de Kerke schenken! Nu wü gink et denn
wieder?

Jermies. Se mackten een grooten Graven fär
sick, un wi desglichen.

Muhme Tillacks. Worüm mackten jy den ock een
Groawen.

Jermies. I darüm, dat wie esliche von unse Lüde
entleenun funden.

Muhme Tillacks. Woto den dat.

Jermies. I, doar hadden sick ehilck van Flin-
ckens Lüde assiets innen Keller vekroopen de
füllen se utschmoken, et woardte ick nich lange,
so woaren se daermet fartick, un den gingen wy
tovoamen up de annere loß un jagden se ut' en
Groawen ruter.

Muhme

Muhme Tillacks. Avers da werd et braav Büelen up de Koppe set hebben?

Jermies. Jo frvlick! one wat plegt et woll nich af to gaen. Se Schmeeten braav um sick rümmert und da mak mengener een Horcks afgekriegt hebben, avers dat schead nich; se hebben uns doch Platz maken, un uns dat schöne Goorten-Huſſ daerto innümen möten.

Muhme Tillacks. Nu, hebben wy gewonnen Speel, Iy hebben dat wedder innebracht, wat Springefeld versien, de hāt quoade Sprünge makt.

Jermies. Damet weerent se sick ewen nich meh sehre bred moaken! un wenn Flinck met de ammerthalß Püpkens anestoaken kūmt de he noch by sick hād, de sin man een Morgen-Brod!

Muhme Tillacks. Jo! Jo! Nu wüllen wy den Starkop so kleene moaken, dat he by uns to Howe deenen fall! Avers vörn Schlag, wat kūmt den da vārn Gespenste um unsen Thun rümmert geschleeken? de siet jo so kunsus ut, as'n Struckrōwer.

Jermies. I, dat is Nickel Hinckmar!

Muhme Tillacks. Wat mak de brengen? he henget jo den Kop, as de Gānse, wenn se Modder in de Oaren hebben wo't man nich wedder happert!

Jermies. Ich denke jo nich! dat is nich möglick!

Nickel Hinckmar. Gooden Dag, Muhme Tillacks!

Muhme

Muhme Tillacks. Grooten Dank, Hinckmar!
wat is? bistu frank? dau siest jo ut, as wenn die
de lewe Gott nich meh helpen wulle.

Nickel Hinckmar. Och spaast mant nich! et seht
met uns ut dat Gott erbarm! wy hebbent so
veele Schlae gekregen as wy nich Hoare up 'en
Koppe hebbent.

Muhme Tillacks. Wat? hälvp Himmel wo werd
my! wat? Schlae? Och! holt my, holt = = holt
mi = = ich = = Och = !

Jermies. Greete! Greete! Schwinn! schwinn,
brengt de Suerpuille oders 'n Pott vull frisch
Woater! de Frue ward schlum!

Nickel Hinckmar. Och Icum! hadde ic doch
stille schween!

Jermies. Jo frylick haddest du beeter daen, du
dummert Kieken! du malst dat Dink giek gar
to gefärlich.

Nickel Hinckmar. Och ich hebbe jo kum dat hun-
nerste Deel gesegt!

Jermies. Kumm man, kumm met in to Kobes
Rancken, eher se sick wedder verhoalt, de werd
dat Dink schon wedder eene annere Farbe anto-
strieken weten; wenn he to Muhme Tillacks
kummt. Avers wat is ju denn weddersoaren,
dat du soone jämmerliche Gebeeren mäfst?

Nickel Hinckmar. Och wy hadde uns innebild,
de Flinck hadde kum noch ammedthalß quoade
Jungns by sich, de wy met de Darsten Bloase
wegjaen; oders wo se sick noch veele musick
moacken, met Hueth un Hoare upfreeten wü-
llen. Avers dat Blätken had sick umkehrt;
wy

wy sin so betoald worren, dat wy lange dran
denken waren. Dat mach de Henger weeten,
wo by Flincken gieck de Ossen-Jungens un
Peere-Knechte wedder he koamen! de midten
wassen as de Pilze, sijt kan ick's nich begriepen.

Sechster Auftritt.

**Robes Ranze, Nickel Hinckmar und
Jermies.**

Robes Ranze. Wellkoamen alle twee beede! Ick
hebbe ju schon 'ne Wiele toeseen; wat schnoa-
ken ij denn met enanner, ij schüddeln jo immers
de Koppe daerto.

Jermies. Dau is goader Roath dier! Hinckmar
brengt uns schlechten Troast! de is 'n Hiobs-
boode.

Robes Ranze. Ma dau bis doch immer de hin-
ckende Boode! Dau brengst doch nimmerdaer
nich wat goods.

Nickel Hinckmar. An my liegt 't nich! Ick wolle
oek lewers wat goodes brengen as wat schlims.
Avers = =

Robes Ranze. Avers = = Segge doch man wat
is den?

Nickel Hinckmar. D is verby met uns! Alle unse
Freede un alle unse Möge is ümsüst!

Robes Ranze. Wat? vorby? All unse Freede
ümsüst? wo geit dat to!

Nickel Hinckmar. Dat weeten wy alleene nich.
Ick hebbe miene egene Insfälle daerby. Et is nich
anners

anners as wenn wy keen Glücke und Säen heb-
ben sulden.

Robes Ranze. Awers unse Lüde sin doch noch in
'en Goordten drinne?

Nickel Hinckmar. Jo! Jo! Et sien 'er naug
drinn, awers de werren woll so ball nich wedder
ruter koamen und de sick in dat grvate Goord-
ten-Hus un in den Keller verkroopen hebbuen
de ward de Angst-Schweed recht ruter breeken,
denn Flinkens siene Lüde de hebbuen sich uteloas-
ten se wellen um dat Goordten-Hus Fuer moa-
ken un se so utschmooken dat se nich anners as de
Broathering utseen salen, de weeren woll schlecht
von de Fechtschoole koamen un dat Bad vollends
betvalen möten.

Robes Ranze. Koß Streeke un keen Enne! Ehr
häd ich my den Himmels Infall vermodet, as
derglieken Vitalitäten.

Siebender Auftritt.

Der Wirth und Trewes.

Trewes. Ma! Krogvader, wu hald et? hebbn ju
nischt nies ehört? Hebbn de (ju weeten woll) ju
nich wedder broav Wind vör moakt.

Der Wirth. Ich wöd nich wat mit vörfallen sin,
et häd sick schon sit ezliche Doage keener by uns
hören noch seen loaten un se gaen as wenn se
an de Koppe schlaen sin.

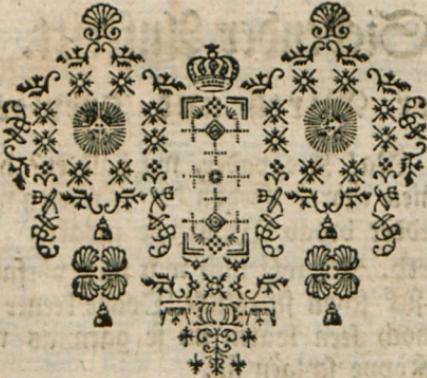
Trewes. Se hebbuen ock Ursacke daerto; dat groot-
provalen is se so wat innedrückt worren, se
weren't sick nich berümen, wü wy se de Pelze
utewaschen hebbuen.

Der

Der Wirth. Ha! Ha! drüm wußt ich nich
woarum se so ducknäctig vörby schleeken, as wenn
se de groote Hund gebäten hadde.

Trewes. Jo! Jo! da werd manger wat afkreen
hebbent dat he gerne anneren überloaten hätte.
Dat Gerichtken dat se uns toedacht, damet
hebbent wy se selbst bevirdt, wy hebbent se
pechert dat se hadden mügt de Schoe verlöh-
ren. De meesten hebbent wy by de Kartuse
kriegt un de annern löpen ut'n Goorten ruter,
dat keener wusste, wo se stoawen oder floagen
woaren, vor de Hand werren se sick woll nich
gelusten loaten wedder antobieten, un wo se noch
eenmoahl de Moahlried so dier betoalen möten,
so weerent se sick allehand nah geroade woll den
Eppetiet nah de Hunne Plumen un Borsdörper
Aeppel vergaen laten.

Kd 2604

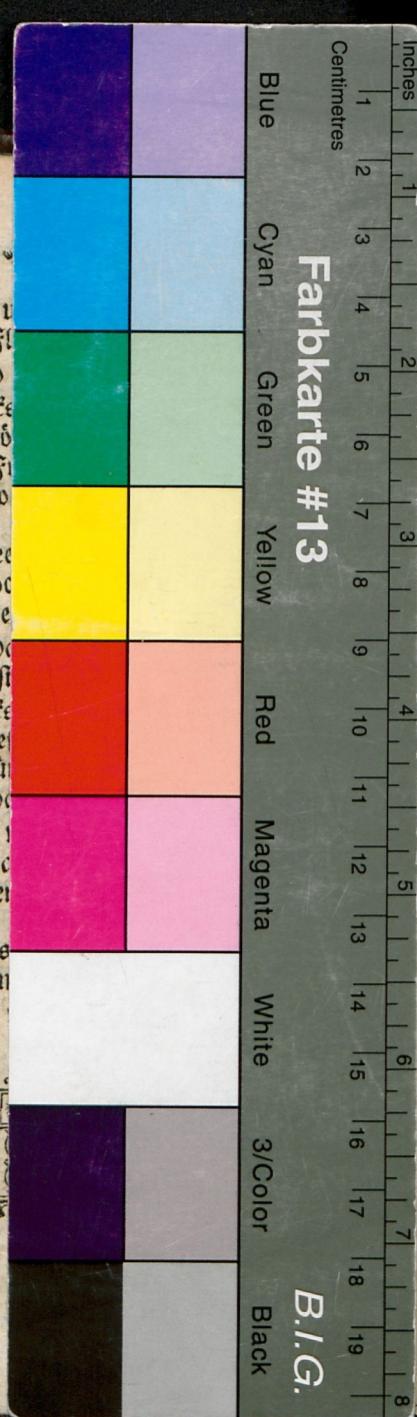
ULB Halle
004 950 984

3

ML

Viertes
Ernsthaftes
und
vertrauliches
Bauren-Sespräch
gehalten
zu S.

7 5 7.